

SPEVNÍK

ĽUDOVÝCH PIESNÍ

Slovenské

Detské

Hymnické

Piesne našich susedov

SPEVNÍK ĽUDOVÝCH PIESNÍ

SPEVNÍK

ĽUDOVÝCH PIESNÍ

PERFEKT

Slovak edition © Perfekt 2013

Design © Pavol Janoško 2013

Collected © Michal Grondžák, Bernard Herstek, Valéria Tisucká

Notation © Bernard Herstek

Vydavateľstvo Perfekt ďakuje rodine hudobného skladateľa Eugena Suchoňa
za láskavé zvolenie publikovať hymnickú pieseň Aká si mi krásna.

SPEVNÍK ĽUDOVÝCH PIESNÍ

Zostavili: Michal Grondžák, Bernard Herstek, Valéria Tisucká

Notácia: Bernard Herstek

Jazykové redaktorky: Katarína Trgová, Zuzana Vrábelová

Grafická úprava a zalomenie: Pavol Janoško, DTP Perfekt

Obálka: Juraj Zvalo

Vydal Perfekt, a. s., Karpatská 7, 811 05 Bratislava,
ako svoju 647. publikáciu.

Rok vydania 2013

Prvé vydanie

Tlač: Polygraf Print spol. s r. o., Prešov

ISBN 978-80-8046-614-5

www.perfekt.sk

Večné melódie

Básnik nazval naše ľudové piesne večnými melódiami najmä preto, že napriek rôznym nástrahám prežili stáročia a dodnes sú medzi nami. Historici dokonca tvrdia, že folklór a osobitne ľudová pieseň pomohli nášmu národu v mnohonárodnom štáte vyše 1 000 rokov zachovať si vlastnú identitu. Ľudová pieseň žije aj dnes, i keď ju televízie a rádiá nevelmi hrajú. Našťastie, žije a prekvitá v našich myšliach a dušiach, čo poznať najviac podľa toho, že žiadna oslava sa ani dnes nezaobíde bez ľudovej piesne. Spievame ju, keď sa tešíme, aj keď žiaľime, ale aj len tak, lebo kultivuje našu dušu. Spevník, ktorý práve držíte v ruke, je príspevkom k tomu, aby sme nezabudli texty piesní. Pre tých, ktorí vedia hrať na gitare, je pomôckou pri hraní sprievodnej hudby. Notový zápis obsahuje viac akordov, ako je bežné, aby poslúžil aj vyspelým hudobníkom. Ak je pre vás príliš zložitý, niektoré ťažšie akordy pokojne vynechajte. Sami zistíte, kde to ide. Mimochodom, je veľa gitaristov, ktorí nemajú čas ani ambície ovládať zložité akordy, no urobia sprievod takmer ku každej piesni aj len s tromi akordmi (C-dur, G-dur, F-dur, prípadne a-mol, e-mol, d-mol). Nie je to vrcholný hudobný výkon, no je to rozhodne viac ako nič a ak to vychádza zo srdca, je to skoro najviac.

Želáme všetkým milovníkom ľudovej hudby veľa potešenia s klenotmi našej kultúry.

Vydavateľstvo

Milí priatelia,

mali sme veľkú túžbu a ambíciu vydať spevník piesní, ktoré sa často spievajú, lebo sú veľmi známe, ale aj takých, na ktoré netreba zabudnúť. Piesne na piatok i sviatok. V knihe je výber tých, ktoré som rád hrával či počúval, niektoré som hral aj vo svete, pár z nich je od našich susedov, ktoré máme takmer za svoje a je tu aj niekoľko hymnických piesní, ktoré sa mnohým veľmi páčia a časom aj zľudoveli.

Pred päťdesiatimi rokmi som hral v študentskej kapele na svadbe v obci Kurima. Pred kostolom sa náš spievajúci sprievod stretol s ďalším. Kým sa dva páry sobášili, vonku sme si vymieňali hráčske figle s druhou kapelou.

Harmonizácia ľudových piesní je úžasné dobrodružstvo, kde fantázia nemá konca a je radosť vnímať tú istú pieseň hranú v rôznych regiónoch, a to už nehovorím o orchestrálnych obsadeniach, keď má táto hudba už často súčasný elektronický šat.

V súbore Prešovčatá sme mali okrem detských moderných piesní aj mnohé, ktoré sú uvedené v tejto knihe, ale aj zborové. Pamätám si, ako som sa pohrával s myšlienkou prispôbiť nášmu štýlu pieseň Aká si mi krásna od majstra Eugena Suchoňa. Za tridsať rokov vedenia súboru sa mi to nepodarilo, je tak dokonale napísaná. Takých pokladov nie je v hudbe veľa. Upravovať ich je hriechom a ja sa teraz dopredu kajám: Hymnické piesne v tomto spevníku sú napísané jednohlasne s akordmi. Možno iba k tomu, aby sme si k nim udali tú správnu tóninu a dostali chuť si ich spievať.

Oplatí sa. Nám i národu.

Bernard Herstein

A ja taka čarna

Em *Am*

1. A ja ta - ka čar - na,

Em *H7* *Em*

jak čar - na čar - ni - ca.

G *E7* *Am*

Naj še mi vys - tu - pi, šej, hoj,

D *D7* *Em* *H7*

naj še mi vys - tu - pi. šej, hoj,

Em *Am*

naj še mi vys - tu - - pi

Em *H7* *Em*

zdra - hy pa - rad - ni - ca

2. /: Z drahy paradnica,
 z poľa robotnica, :/
 /: Bo ja taka čarna, šej hoj,
 Bo ja taka čarna, šej hoj,
 Bo ja taka čarna,
 Jak čarna čarnica. :/

A dze idzeš Heľenko

1. A dze i - dzeš He-ľen - ko, He - ľen - ko,
do za - hra - dy na že - ľe - ne šen - ko.

Ne - za - vi - raj dzve - reč - ka za se - bu,

bo ja i - dzem, He-ľen - ko za te - bu.

2. A dze idzeš /: Janičku :/
do záhrady nakošic trávičku.
Nezaviraj, dzverečka za sebu,
bo ja idzem, Janičko, za tebu.

A ja 20 rôčkov mám

1. Keď roz - kvit - ne bie - la ru - ža,
 keď má diev - ča dvad - sať rôč - kov,

5 tre - ba ju tr - hať,
 tre - ba ju vy - dať.

A já, a já dvad-sať rôč - kov mám,

já sa, já sa eš - te ne - vy - dám,

ja mám mi - lé - ho na voj - ne,

ja ho rá - da mám.

2. Mesiac vyšiel, aj hviezdičky
 pekne svietili,
 keď sme sa my s mojím milým
 spolu lúčili.
 A môj, a môj milý pri mne stál,
 smutne, smutne na mňa pozeral,
 prečo plačeš a nariekaš
 sa ma spytoval.

3. Prečo by som neplakala,
 keď mám trápenie,
 keď tá naša verná láska
 je len náhodne
 a tá, a tá láska taká je,
 tá má, tá má silné korene,
 nesmieme sa my milovať
 len potajomne.

A ja som z Oravy debnár

1. *Dm* *F* *C7* *F*

A ja som z O - ra - vy deb - nár,
a ja ťa diev - čat - ko ne - znám,

Gm *C7* *F* *Gm*

vez - mem si po - bí - jač, klieš - te,

Dm *Bb* *A* *Dm*

pôj - dem ja na van - dry eš - te.

2. Keď ma ty, šuhajko, nechceš,
hľadáš si dievčatko, kde chceš,
/: ani ja nebudem tvoja,
nedá ma mamička moja. :/

3. Čo sa aj, dievčatko, brániš,
od našej záhradky strániš,
/: a predsa budeš len moja,
dajú ťa mamička tvoja. :/

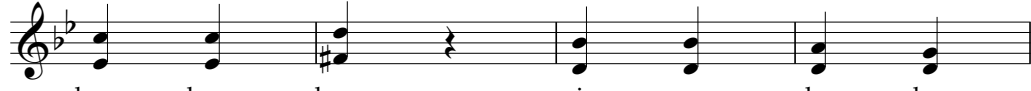
A ja taka dzivočka

Gm D Gm Cm Gm A7 D [1. *Gm D7*] [2. *Gm F7*]

 1. A ja ta - ka dzi - voč - ka, cin-gi-l'in-gi bom, bom.
 ra - da vi - jem pi - reč - ka, cin-gi-l'in-gi

Bb F7 Bb F

 Ra - da vi - jem, ra - da dam, cin - gi - l'in - gi

Cm D D7 Gm D Gm

 bom, bom, bom, i za ka - lap

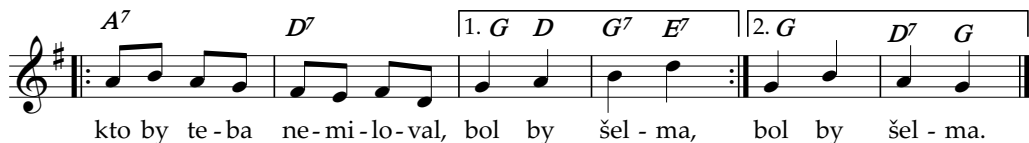
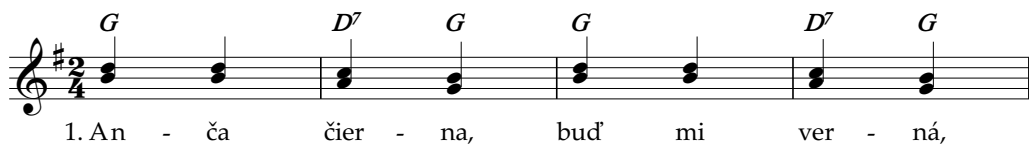
Cm Gm Bb° A7 D Gm

 za - kla - dam, cin - gi - l'in - gi bom.

2. A ja taka jak i mac,
 cingilingi bom,
 čarné oči muším mac,
 cingilingi bom,
 čarne oči mac mala,
 cingilingi bom,
 ja še na ňu podala,
 cingilingi bom.

3. A ty cigan, dobre hraj,
 cingilingi bom,
 na dzifčata nekukaj,
 cingilingi bom,
 na dzifčata na šumné,
 cingilingi bom, bom, bom,
 naj nechodza po humne,
 cingilingi bom.

Anča čierna, buď mi verná

2. Niet takého šuhajíčka,
/: čo by nechcel pobožkati
tvoje líčka. :/

3. Nielen líčka, aj tie oči,
/: pre tie každý šuhajíček
z veže skočí. :/

Anička, dušička

D

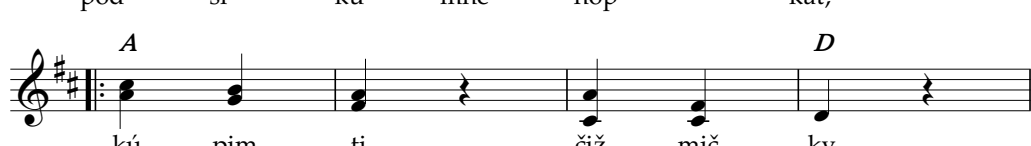
1. A - nič ka, du - šič - ka,

G *A*

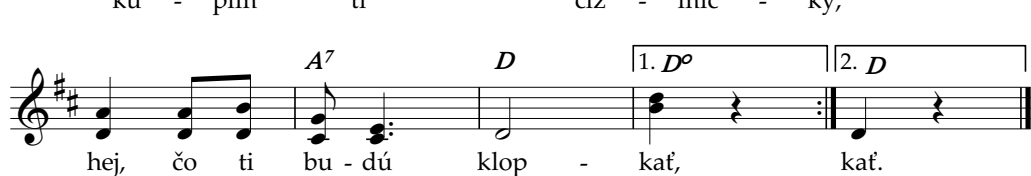
pod' si ku mne hop - kať,

A *D*

kú - pim ti čiž - mič - ky,

*A*⁷ *D* 1. *D*^o 2. *D*

hej, čo ti bu - dú klop - kať, kať.

2. Anička, dušička,
 máš ty modré očká,
 /: čo sa mi vrezali,
 hej, do môjho srdiečka. :/

Anička, dušička, kde si bola

1. A - nič - ka, du - šič - ka, kde si bo - la,
 keď si si čiž - mič - ky za - ro - si - la?
 Bo - la som v há - jič - ku, ža - la som trá - vič - ku,
 du - ša mo - ja, du - ša mo - ja.

2. A ja som po tri dni trávu kosil,
 ešte som si čižmy nezarosil.
 /: A ja som hrabala, teba som čakala,
 duša moja, duša moja. :/

Anička, dušička, nekašli

The musical score is written for a single melodic line in 2/4 time, featuring a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The melody is composed of eighth and quarter notes, with rests. Chord symbols are placed above the staff to indicate the harmonic accompaniment. The lyrics are written below the staff, with hyphens indicating syllables that span across notes.

Chord symbols: *Cm*, *Fm*, *Cm*, *G*, *Cm*, *Cm*, *Bb*, *C7*, *Eb*, *Ab*, *Bb*, *Bb7*, *Eb*, *G*, *Cm*, *Fm*, *C°*, *G*, *Cm*.

1. A - nič - ka, du - šič - ka, ne - kaš - li,
a - by ma pri te - be ne - naš - li,
le - bo ak ma pri te - be naj - dú,
vez - nú mi ka - ra - bín aj šu - bu.

2. Veznú mi karabín s perami,
veznú mi aj šubu s kvetami,
/: veznú mi, Anička, aj teba,
čo ja budem robiť bez teba. :/

A okolo Ľevoči

1. A o - ko - lo Ľe - vo - či,
tam še vo - da to - - či.
Chto - ra ňe - ma fra - ji - ra, chto - ra ňe - ma
fra - ji - ra, chto - ra ňe - ma fra - ji -
ra, ta naj do nej sko - či!

2. /: A čom bym ja, čom bym ja, do vody skakala,
pre jedneho beřara, pre jedneho beřara,
pre jedneho beřara život utracala. :/

3. /: A okolo Podhradza, tam kapustu sadza, :/
/: eřči som ľem maľučka, eřči som ľem maľučka,
eřči som ľem maľučka, už še na mňe vadza. :/

A ot Prešova

B $\flat$

1. A ot Pre - šo - va, a ot Pre - šo - va

Gm Cm Eb F F⁷

a ot Pre - šo - va v tim po - ľu,

E $\flat$ F B $\flat$ Dm

ne - še še Ja - nik, šer - deč - ko mo - jo,

Gm Cm F⁷ B $\flat$

ne - še še Ja - nik na ko - ľu.

2. /: A za řim idze, a za nim idze
 a za řim idze ocec, mac, :/
 /: vrac ře Janiřku, řerdeřko mojo,
 vrac ře Janiřku vrac ře, vrac. :/

3. /: A ja ře vera, a ja ře vera
 a ja ře vera řevracim, :/
 radřej svuj řivot, řerdeřko mojo,
 radřej svuj řivot utracim. :/

A vy, chlapci, neviete

C *C7* *F* *Dm*

1. A vy, chlap - ci, ne - vie - te, čo za mnú cho -

G *C* *C* *Gm*

dí - te, čo ja mám, ze - lin - ku, ho - re háj,

C *F*

u - kry - tú v laj - blíč - ku, na - o - zaj.

2. /: A jak vy my neveríte, ukážem vám prstom, :/
/: že som ju trhala, hore háj,
pod trenčanským mostom, naozaj. :/
3. /: A jak vy my neveríte, ukážem vám dlanú, :/
/: že som ju trhala, hore háj,
pod trenčanskú bránú, naozaj. :/

Bodaj by vás, vy mládenci

1. Bo - daj by vás, vy, mlá - den - ci čer - ti vza - li,
 keď ste vy mňa na ten ta - nec ne - po - zva - li!
 Ja by bo - la tan - co - va - la, aj na cim - bal
 nie - čo da - la, aj vás všet - kých po - boz - ka - la.

2. Čo sa mamka tejto noci natrápila,
 len aby sa vám voľáko zavďačila:
 /: Niesla múky na tri korce,
 pre vás, chlapci, na koláče,
 len aby som tancovala. :/

3. Už je ameň, už je ameň, milí chlapci,
 keď je už zas, keď je už zas po tom tanci,
 /: keď sa nový tanec strhne,
 pamätajte, chlapci na mne,
 čo bude aj po polnoci. :/

Bol by Jánošík bojoval

1. Bol by Já-no-šík bo - jo - val, ke - by sa bol va - ro - val,

ke - by ne - bol svoj o - paš - ťok za sto - lom za - na - hal.

2. /: Stará baba to zvedela,
kde Jánošík silu má, :/
/: v tom opasku, v tom širokom,
čo mu driek objíma. :/

3. /: Do opasôčku zaľali,
žilku v ňom preľali :/
/: a Ďuríka Jánošíka
už aj poviazali. :/

4. /: Ej, ty, palošík, palošík,
do duba zaľatý, :/
/: keby som ťa mal pri sebe,
nebol by zajatý. :/

Boleráz, boleráz

1. Bo - le - ráz, bo - le - ráz, ze - le - ný bo - le - ráz,
pre - no - cuj, šu - haj - ko, pre - no - cuj, šu - haj -
ko, pre - no - cuj ty u nás.

2. /: Ja by prenocoval,
sivá holubička, :/
/: len ma potom zobuď,
len ma potom zobuď,
keď výjde zornička. :/

3. /: Zornička vychodí,
milá ma nebudí, :/
/: a to všetko preto,
a to všetko preto,
že ma rada vidí. :/

Borievka

Dm A Dm A Dm C F

1. Bo - riev - ka, bo - riev - ka, ze - le - ná je

C⁷ F F B $\flat$

bo - riev - ka, či sa eš - te ne - vy -

C⁷ F $\flat$ A⁷ Dm

da - la tá mo - ja fra - jer - ka.

2. Ešte nie, ešte nie,
ale už ju pýtajú,
ponáhľaj sa, môj kamarát,
za teba ju dajú.

Cez Východnú tečie vodička

The musical score is written in 2/4 time on a single staff. It consists of four lines of music. The first line starts with a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a common time signature 'C'. The melody is composed of eighth and quarter notes. The second line continues the melody. The third line includes a repeat sign at the beginning and a key change to F major (indicated by a 'F' above the staff). The fourth line ends with a double bar line and repeat dots. The lyrics are written below the notes, with hyphens indicating syllables across notes.

1. Cez Vý - chod - nú te - čie vo - dič - ka
a v nej ša - ty pe - rie A - nič - ka,
ša - tôč - ky pe - rie, vo - da ju be - rie,
že je ma - lič - ká.

2. A keď Janíček to uvidel,
ihneď ku potôčku pobežal,
videl Aničku, celkom maličkú
plávať v potôčku.

3. Všetci ľudia o nich vraveli,
že sa oni radi videli
a že aj preto jeden za druhým
do vody skočili.

Cez Zeleneč bystrá voda

1. Cez už Zel - le - neč bys - trá vo - da
už ma mo - ja naj - mi - lej - šia
pre - te - ká - va,
za - ne - chá - va,
za - ne - chá - va, jaj, Bo - že,
už ma ne - chce,
hor - ko, ťaž - ko za - pla - ka - lo
mo - je srd - ce.

2. Cez Zeleneč bystrá voda pretekáva,
už ma ten môj najmilejší zanecháva.
Zanecháva, bože môj, už ma nechce,
horko ťažko zaplakalo moje srdce.

3. Prečo si ty, moja milá, taká smutná,
či ťa trápi bystrá voda, že je mútna.
Mútnu vodu, bože môj, havran pije
každý si to dievča berie, čo miluje.

Co to tam šupoce

1. Co to tam šu - po - ce za tú sto - do - lú,
šo - ha - jo - vi ko - ně, šo - ha - jo - vi ko - ně,
šo - ha - jo - vi ko - ně vo - du hle - da - jú.

2. Nemohli ju najít,
chtelo se jím pít,
/: mosela šenkérka, :/
mosela šenkérka pro vínečko jít.

3. Špatný jsi, synečku,
špatný hospodář,
/: že svým koníčkem, :/
že svým koníčkem vody nepodáš.